

Sygn. akt I C 215/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: sekretarz sądowy Natalia Jarzyna

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko A. C. (1)

o zapłatę

1. zasądza od A. C. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 802,45 zł (osiemset dwa złote 45/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od A. C. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 267,03 zł (dwieście sześćdziesiąt siedem złotych 3/100) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 215/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 grudnia 2019 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystąpiła przeciwko A. C. (1) o zapłatę kwoty 1.160,30 złotych (563 złote tytułem kapitału, 432 złotych tytułem opłat, 10,92 złotych tytułem odsetek umownych oraz 154,38 złotych tytułem odsetek za opóźnienie naliczanych do daty wytoczenia powództwa) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty, a także zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że dochodzona należność obejmuje zadłużenie A. C. (1) z tytułu umowy pożyczki z dnia 26 września 2016 roku, którą wierzytelność powodowa spółka nabyła w drodze umowy cesji.

(pozew k.3 – 4)

Nakazem zapłaty z dnia 15 czerwca 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty k.36)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 14 lipca 2020 roku A. C. (1) wniosła o oddalenie powództwa.

Pozwana kwestionując żądanie pozwu co do zasady i wysokości zgłosiła zarzut wyzysku z uwagi na wykorzystanie jej podeszłego wieku i trudnej sytuacji materialnej przez przedstawiciela firmy podpisującej z nią umowę pożyczki, jak również brak legitymacji czynnej z uwagi brak wykazania skutecznego nabycia wierzytelności przez powódkę.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k.40 – 41)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 września 2016 roku A. C. (1) złożyła wniosek o udzielenie kredytu konsumenckiego na cele remontowe. W standardowym formularzu wystąpiła o przyznanie kwoty 3.000 złotych, płatnej w gotówce. Wniosła również o zachowanie dyskrecji względem jej syna.

(wniosek o udzielenie kredytu k.29)

W dniu 26 września 2016 roku A. C. (1) zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. umowę (...) numer (...) -26.09.2016, na podstawie której udzielono jej pożyczki w kwocie 1.112 złotych, która miała zostać spłacona w 12 miesięcznych ratach do dnia 21 września 2017 roku (artykuł 3 punkt 1 i 4 umowy).

Oprocentowanie pożyczki na dzień zawarcia umowy wynosiło 9 %, a w całym okresie kredytowania 26,40 złotych, przy czym określone było jako stałe (artykuł 3 punkt 6A umowy).

W dniu zawarcia umowy pożyczkobiorca spłaca część wynikającego z niej zobowiązania w wysokości 312 złotych (artykuł 3 punkt 1A).

Pożyczkodawca zastrzegł dodatkowo na swoją rzecz dodatkowe opłaty w łącznej kwocie 581 złotych, w tym : wstępną opłatę administracyjną w kwocie 99 złotych, opłatę za dostarczenie kwoty pożyczki do miejsca zamieszkania pożyczkobiorcy w kwocie 69 złotych, opłatę za dostarczenie wniosku o udzielenie pożyczki do miejsca zamieszkania pożyczkobiorcy w kwocie 39 złotych, opłatę za świadczenie usług odbioru każdej z rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy – 255 złotych oraz opłatę za oszacowanie ryzyka kredytowego w kwocie 119 złotych (artykuł 3 punkty 6C – 6G umowy).

Podpisanie treści umowy przez pożyczkodawcę równoznaczne było z oświadczeniem o otrzymaniu przez niego od pożyczkodawcy całej kwoty pożyczki w gotówce (artykuł 3 punkt 9 ustęp 2 umowy).

W przypadku opóźnienia w spłatach co najmniej dwóch pełnych rat, zgodnie z harmonogramem spłat, pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia przesłanego w formie pisemnej listem poleconym na adres pożyczkobiorcy (art. 7 ustęp 1 umowy).

(umowa pożyczki k.26 – 28)

A. C. (1) uiściła na rzecz pożyczkodawcy łączną kwotę 813,48 złotych, przy czym 312 złotych w dniu zawarcia umowy, a następnie kwotę 501,48 złotych, która została zaliczona przez pożyczkodawcę odpowiednio na kapitał – 237 złotych oraz odsetki – 264,48 złotych.

(bezsporne)

W dniu 19 czerwca 2019 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę cesji, na podstawie której zbyła na rzecz cesjonariusza m.in. wierzytelność przysługującą jej względem A. C. (1) z tytułu niespłaconych należności wynikających z umowy pożyczki z dnia 26 września 2016 roku o numerze (...).

(umowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikiem k.14 – 17)

A. C. (1) posiada liczne zadłużenia z tytułu różnego rodzaju pożyczek i kredytów, w następstwie których niespłacenia wydane zostały wobec niej przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wyroki sądowe w sprawach sygn. akt I C 1130/19 (kwota 2.967,53 złotych w stosunku do F. p.I.c z siedzibą w S.), sygn. akt I C 1812/18 (kwota 1.188,94 złotych w stosunku do (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.), a także sygn. akt I C 1189/18 (kwota 2.680,49 złotych w stosunku do (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.).

(wyroki k.69 – 71)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt sprawy dokumenty, które odzwiercadlały okoliczności związane z zawarciem i obsługą umowy pożyczki z dnia 26 września 2016 roku, jak również cesją wynikającą z niej wierzytelności.

Uwzględniając treść wniosku złożonego przez pozwaną w dniu 16 marca 2021 roku (tj. dwa dni przed wyznaczonym terminem rozprawy pomimo otrzymania wezwania do stawienia na nią w dniu 4 marca 2021 roku) o wyłączenie sędziego, który związany był wyłącznie z okolicznościami dotyczącymi rozstrzygnięcia przez sąd o dowodach pozostawiony został on w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności (art. 53¹ § 2 k.p.c.) o czym A. C. (1) została poinformowana.

Sąd pominął dowód z przesłuchania w charakterze strony pozwanej z uwagi na jej nieusprawiedliwione niestawiennictwo na terminie rozprawy pomimo osobistego odbioru wezwania w dniu 4 marca 2021 roku (k.72). Pominięciu podlegał również wniosek o zwrócenie się do powodowej spółki o wskazanie imienia i nazwiska oraz adresu osoby, która udzieliła pozwanej pożyczki i wezwania jej w charakterze świadka na okoliczności podpisania samej umowy. Należy stwierdzić, że sam fakt nawiązania stosunku cywilno prawnego był między stronami bezsporny (A. C. (1) nie kwestionowała okoliczności wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pożyczki, podpisania samej umowy, czy też otrzymania środków pieniężnych z jej tytułu) w związku z czym dowód z zeznań świadka w zakreślonej przez pozwaną tezie dowodowej był bezcelowy. Ewentualna zaś próba wykazania przesłanek wyzysku (zarzut zgłoszony w sprzeciwie od nakazu zapłaty) powinna opierać się na twierdzeniach samej A. C. (1), która w sposób świadomy zrezygnowała z tej sposobności poprzez brak stawienia na wyznaczonym terminie rozprawy, co uniemożliwiło przesłuchanie jej w charakterze strony i ewentualne oparcie ustaleń faktycznych również o złożone przez nią twierdzenia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie w części.

Materialnoprawna podstawa zgłoszonego roszczenia znajduje swoje źródło w treści art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Między stronami bezsporne pozostawały fakty zawarcia umowy pożyczki w dniu 26 września 2016 roku, uzyskania wsparcia finansowego w kwocie 1.112 złotych, jak również dokonania przez pożyczkobiorcę wpłat na poczet zadłużenia w łącznym wymiarze 813,48 złotych (w tym 312 złotych w dniu zawarcia umowy oraz 501,48 złotych na etapie jej wykonywania), czego A. C. (1) skutecznie nie zakwestionowała. Spór ogniskował się w odniesieniu do legitymacji czynnej strony powodowej, wyzyskania przymusowego położenia pozwanej w celu zawarcia umowy, jak również wysokości zgłoszonego żądania.

Zarzuty pozwanej związane z możliwością skutecznego dochodzenia przez powódkę wierzytelności z tytułu umowy pożyczki okazały się nieuzasadnione. Do akt sprawy załączony został dokument umowy przelewu wierzytelności z dnia 19 czerwca 2019 roku (k.14 – 16), z którego wprost wynika, że pierwotny wierzyciel tj. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przeniósł na cesjonariusza tj. (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. pakiet wierzytelności obejmujący przysługujące cedentowi istniejące, bezsporne wierzytelności pieniężne wynikające z umów pożyczek (§ 1 ust. 1 umowy), których wykaz został określony w załączniku numer 1, stanowiącym integralną część

umowy (§ 1 ust. 2 umowy). Nadto przedłożono wykaz z załącznika numer 1, z którego wynika, że umowa przelewu obejmowała również wierzytelności wynikające z umowy numer (...) z dnia 26 września 2016 roku zawartej z A. C. (1). Powyższe dokumenty zostały uwierzytelnione co do ich zgodności z oryginałem przez fachowego pełnomocnika w trybie art. 129 § 2 k.p.c., a ich treść nie budziła wątpliwości Sądu odnośnie skutecznego nabycia wierzytelności przez powodową spółkę. Takiej oceny stanu rzeczy nie mogły zmienić sformułowane przez pozwaną zarzuty, które pozostawały ogólne i mało precyzyjne. Tym samym brak było podstaw do odmowy przyznania (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. legitymacji czynnej na gruncie niniejszej sprawy, a w konsekwencji oddalenia powództwa z tego tylko powodu.

Nie znalazł również odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym zgłoszony przez A. C. (1) zarzut wyzyskania jej przymusowego położenia oraz podeszłego wieku w celu zawarcia samej umowy. Twierdzenia te należało rozpatrywać w kontekście art. 388 k.c., niemniej jednak obowiązek wykazania faktycznego wystąpienia przesłanek wyzysku spoczywał na stronie, która wywodziła z tego faktu korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c. – onus probandi), a więc pozwanej. Ostatecznie A. C. (2) bez usprawiedliwienia nie stawiała się na termin wyznaczonej rozprawy, co skutkowało niemożnością przesłuchania jej w charakterze strony (o rygorze pominięcia dowodu z zeznań została poinformowana wraz z doręczonym wezwaniem – k.56). Tym samym jej nieskonkretyzowane twierdzenia, które zawarła wyłącznie w sprzecznie od nakazu zapłaty nie korzystały z waloru dowodowego i nie mogły same w sobie stanowić podstawy stwierdzenia przez Sąd, że w tych konkretnych warunkach ziszczone zostały przesłanki z art. 388 k.c.

W powyższym świetle Sąd stwierdził, że między A. C. (1), a pierwotnym wierzycielem doszło do skutecznego nawiązania stosunku cywilnoprawnego, na podstawie którego pozwana zobowiązana była do zwrotu na rzecz pożyczkodawcy uzyskanego przedmiotu pożyczki w określonym terminie do dnia 21 września 2017 roku (termin spłaty ostatniej raty – artykuł 3 punkt 4 umowy). W toku sprawy nie zostało wykazane, aby umowa została wypowiedziana przed upływem jej terminu, a to oznacza, że ewentualnie niespłacone należności z jej tytułu stały się wymagalne z dniem następnym tj. w dniu 22 września 2017 roku. Uwzględniając ustawowy obowiązek uwzględnienia przedawnienia w przypadku roszczenia skierowanego przeciwko konsumentowi (art. 117 § 2¹ k.c.), 3 – letni termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jak również zasady wyznaczania terminu jego upływu tj. koniec roku kalendarzowego (art. 118 k.c. w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy Kodeks Cywilny oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. 2018, poz. 1104) uznać należało, że w dacie zainicjowania postępowania sądowego (13 grudnia 2019 roku) roszczenie objęte pozwem nie było przedawnione, gdyż jego termin upływał dopiero w dniu 31 grudnia 2020 roku.

Przechodząc do oceny wysokości zgłoszonego żądania koniecznym pozostawało ustalenie rzeczywistego rozmiaru długu obciążającego A. C. (1) na dzień 21 września 2017 roku tj. ostateczny termin spłaty pożyczki.

Po pierwsze, pomimo wskazania w treści samej umowy, że kwota udzielonej pożyczki wynosiła 1.112 złotych (artykuł 3 punkt 1) Sąd skorygował tę wartość do kwoty 800 złotych. Stanowi to następstwo faktu, że w dniu zawarcia umowy A. C. (1) miała zwrócić część uzyskanego wsparcia w wysokości 312 złotych. Zdaniem Sądu zabieg ten miał na celu tylko i wyłącznie zapewnienie pożyczkodawcy możliwości obciążenia pożyczkobiorcy wyższymi kosztami okołokredytowymi bez przekroczenia ustawowego progu wynikającego z normy art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (wartości odpowiednio – 611,64 złotych od kwoty 1.112 złotych oraz 440,03 złotych od kwoty 800 złotych), co ostatecznie nastąpiło, gdyż koszty te zostały określone w samej umowie na łączną kwotę 581 złotych. Trudno również racjonalnie uzasadnić sytuację, w której konsument formalnie pożycza wyższą kwotę, aby faktycznie uzyskać świadczenie niższe (w tym przypadku 1.112 złotych i 800 złotych).

Po wtóre, z dostępnego materiału dowodowego nie wynika, aby doszło do większej ilości wizyt domowych w celu pobrania raty niż te które zakończyły się dokonaniem jakiegokolwiek wpłaty, a więc trzy (26 października 2016 roku, 25 listopada 2016 roku oraz 25 grudnia 2016 roku). Skoro łączny koszt usługi wynosił 255 złotych to opłata

dotycząca każdej wizyty wynosiła 21,25 złotych (artykuł 3 punkt 6F). Tym samym należności z tego tytułu mogły objąć maksymalnie kwotę 63,75 złotych (21,25 złotych x 3).

Po trzecie, między stronami ostatecznie bezsporny pozostawał fakt uiszczenia przez A. C. (1) w toku wykonywania umowy kwoty 501,48 złotych (ponad wpłaconą w dniu zawarcia umowy kwoty 312 złotych). Pozwana nie przedstawiła jakichkolwiek dowodów, czy twierdzeń prowadzących do konkluzji, że wymiar dokonywanych przez nią wpłat był wyższy.

Uwzględniając powyższe należy przyjąć, że do dnia 21 września 2017 roku A. C. (1) zobowiązana była do zwrotu na rzecz pożyczkodawcy kwoty 1.216,15 złotych, w tym 800 złotych tytułem kapitału, 389,75 złotych tytułem opłat (99 złotych + 69 złotych + 39 złotych + 119 złotych + 63,75 złotych, przy czym wartości te nie wykraczały ponad ustawowy zakaz wynikający z art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim) oraz 26,40 złotych tytułem odsetek umownych. Pomniejszając tę wartość o wymiar faktycznie dokonanych wpłat (501,48 złotych) rozmiar długu ciężącego na pozwanej objął kwotę 714,67 złotych (1.216,15 złotych – 501,48 złotych). Wartość tę należało jednocześnie powiększyć o odsetki ustawowe za opóźnienie, które wierzyciel był uprawniony naliczać od kwoty zaległego kapitału w okresie od daty wymagalności wierzytelności (22 września 2017 roku) do określonej przez siebie daty wytoczenia powództwa (13 grudnia 2019 roku). Skoro wpłaty dokonywane przez A. C. (1) zostały zaliczone na kapitał w wysokości 237 złotych (okoliczność przyznana przez samego powoda k.65v) to należność z tego tytułu na dzień 21 września 2017 roku wynosiła 563 złote (800 złotych – 237 złotych). W konsekwencji odsetki za opóźnienie naliczane w okresie od dnia 22 września 2017 roku do dnia 13 grudnia 2019 roku od kwoty 563 złotych wyniosły 87,78 złotych (przy wykorzystaniu ogólnie dostępnego kalkulatora Lex).

Reasumując poczynione rozważania Sąd uznał, że sformułowane roszczenie pozostawało zasadne co do kwoty 802,45 złotych (714,67 złotych + 87,78 złotych). W pozostałym zakresie powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.. c. przyznając je zgodnie z żądaniem pozwu, a więc od dnia 14 grudnia 2019 roku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 in fine k.p.c., a więc zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia przyjmując, że powódka wygrała proces w 69 % (802,45 złotych / 1.160,30 złotych). Koszty procesu wyniosły łącznie 387 złotych, a przy tym wyłącznie po stronie powodowej (100 złotych tytułem opłaty od pozwu – art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, 270 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego - § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Powódkę, zgodnie z powyższą zasadą powinny obciążać koszty w wysokości 119,97 złotych (387złoty x 0,31), skoro jednak faktycznie poniosła koszty w kwocie 387 złotych, to A. C. (1) powinna zwrócić na jej rzecz kwotę 267,03 złotych (387 złotych – 119,97 złotych).